

MAI VILÁG

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Str. Bob (vált a lemeres u.)
No. 2. Szerkesztőség délután
hat óra után Str. Regina Ma-
ria (v. Deak Parcsa u.) No. 38
szám. — Telefon: Nappal 603,
este 194. — Előfizetési ár:
egész évre 600 lej, félre 420
lej, negyedévre 220 lej és egy
hónapra 80 lej. Kifizetési
szeknek az áraknak kétszerese.
Hirdetési tarifa szerint. —
Apróhirdetés egy szó 2 lej.

Cluj-Kolozsvár 1928.

POLITIKAI NAPILAP

Szerda, október 3.

Rossz helyen kereskednek

Azon a napon, amelyen a Gaetan-per
illetéket közli a telefon, érdekes hír
jön Afrikából. Az Amerikából oda-
küldött Kamerun-Cable expedíció,
amelynek feladata az volt, hogy az
emberiség bölcsőjét felfedezze, arra az
eredményre jutott, hogy az emberiség
bölcsője nem Ázsia volt, hanem min-
den valószínűség szerint Afrika. Az
expedíció kellő bizonyítékok birtoká-
ba jutott arra vonatkozólag, hogy az
emberiség eredete a ma termékeny
Kalahari-sivatag volt. E sivatag a
földnek egyetlen olyan vidéke, mely
az embernek a földön való megjele-
nése óta semminemű geológ változár-
son nem ment keresztül. Az expedíció
reméli, hogy a sivatagon sikerül fel-
találni olyan benszerű törzset, mely
a maga ősi konzervált állapotában minden
eddig ismert emberi típusnál primiti-
vebb és régebb.

Eddig szól a jelentés. Mi pedig
ámulva, kételkedő csudálkozással né-
zünk az exotikus célok után, exotikus
tájakon loholó expedíció után. Ha
őszinte az a vágy, hogy minden eddig
ismert emberi típusnál primitívebb,
jeletlenebb, vadabb embertörzset ta-
láljanak, ne menjenek az afrikai siva-
tagra. Nézzenek csak szét maguk kö-
rül. Amint a világháború produkált
ezen a téren, azt nem találják meg a
geológiai változásoktól legteljesebben
mentes sivatagon sem.

Mert a primitívség mértéke ne az
legyen, hogy az ember kőbaltával
csapja-e agyon ellenfelét, vagy mér-
gező gázzal fojtja meg. A haladás fo-
ka ne a gyilkos technikájának fejlő-
döttsége legyen. A mai ember nem
civilizáltabb csak azért, mert gomb-
nyomással tud gyilkolni s tömegeket
tud megölni, anélkül, hogy bevérézne
kezét. A gyilkolás is tömegcikké vált.
De ez nem az ember érdeme, hanem a
géppár fejlődésé. Ma már a primitív
ember sem maga öli meg gabonáját,
nem maga cserzi ki az elejtett állat
bőrét és nem maga gyilkolja le az
ellenségét. A géptechnika a halál ter-
melésében is forradalmat csinált. A
munkamegosztás ezen a téren is fel-
mérhetetlen módon fokozta a munka
termékenységet. Egyik ember tollal,
másik ember szóval terjeszti a gyűlölet
mármint, amelyikben kényesztődik a
gyilkolás ösztöne. Azután jönnek a
tanok, eldőlőbörögnek a nehéz ágyuk,
felszállnak a repülőgépek és elterpesz-
kedik a fojtó gáz.

A vadembert ne Afrika szelíd siva-
tagjain keressék. Az emberevő őt
mert éhes volt. A mai ember őt, mert
gyűlöl. Csak vért veszi áldozatának,
de nem fogyasztja el. Az emberevő
civilizáltabb, kulturáltabb és erköl-
csösebb volt. A nyíl erkölcsösebb,
mint a gépfegyver, a kőbalt civilizá-
ltanabb, de kulturáltabb, mint a kézi
granát. A civilizáció útja a gyilkosság
kiszáradtától a tömegmészárlás virágzó
gyárparáig vezet el.

Itt. Európa nyugatán keressék hát a
primitív embert. A plasztón, a frak-
nem talár fejlődöttest embert, mint
az állatbőr. A világháború története a

primitívségbe visszazuhant emberiség
tragikus sorfordulata. S a világhá-
ború itt dult, nem Afrikában és nem
Ázsiában. Afrikában most készül a fe-
kete ember arra a nagy összetalálko-
zásra, mely a fehér ember szellemi és
morális fölényének illúziójára a leg-

utolsó csapást készül mérni, a fekete
ember világszövetségét készítik elő
Afrikában a haladás és szolidaritás je-
gyében. India népe az erőszaknélküli-
ségben keresi élete boldogságát s nem-
zeti küldetésének igazolását. Vér nél-
kül és erőszak nélkül készül a világ-
történelmi nagy változásra. Kína szá-
mílliói most rakják le a vérrel öntö-
zött földre új nemzeti és szociális álla-

muk fundamentumát. Miért ott keresi
nát a síknyugot az emberiség
bölcsője mellett a primitív embert?
Mindemitt több jele, bátorított bizony-
sága van a haladásnak, az együttérzés
és szolidaritás teremő erejének.

Európa népe addig keresi az embe-
riség bölcsőjét, míg meg nem találja
majd az emberiség koporsóját.

MIT TARTALMAZ A KISEBBSÉGI STATUTUM TERVEZETE

A nemzeti hovatartozás, az államsegély, a nyilvánossági jogok és a nyelvhasználat kérdését intézményesen rendezia a statutum

Holnap tárgyalnak a kormány delegátusai a kisebbségi politikusokkal

(Bucuresti, október 2. A Mai Világ
tud.) Országos felkúszást keltett a leg-
utóbbi minisztertanács közleménye,
amely szerint a miniszterelnök beje-
lentette, hogy a legközelebbi miniszter-
tanács elé terjeszti ratifikálás végett
a kormány kisebbségi bizottságának
tervezetét, az ugynevezett kisebbségi
statutumot. Erről a statutumról már
sok szó hangzott el, de autentikus nyi-
latkozást csak egy esett róla, az, ame-
lyet Tatarescu miniszter adott szept-
ember 28-ikán a Mai Világnak. Tata-
rescu miniszter nem mondott többet
ebben a nyilatkozatban sem, mint
annyit, hogy a kisebbségi statutum
magna charta jellegével fog birni és
azt mindenben irányadónak fogják te-
kinteni a jövőben, bárha nem lesz egy-
séges törvény jellege. Ez a statutum a
kisebbségek minden szociális politikai,
gazdasági és kulturális problémáját
fel fogja ölelni és a kormány igyekezni
fog azt a többi pártokkal is elfogad-
tatni.

Leszögezte a miniszter azt is, hogy
többször tárgyaltak a statutumról a
szászok képviselőivel, a magyar poli-
tikai vezetők között pedig Bernády
György dr., marosvásárhelyi polgár-
mesterrel.

A minisztertanács komüniké me-
jelenése után a kolozsvári Natiunea-
ban, a liberális párt erdélyi felhívata-
losában a következő közlemény jelent
meg: „A szászok szebeni kongresszu-
sán formulázott kívánság folytán ok-
tóber 3-ikán a kisebbségek képviselői
összeállításába fognak lépni a kor-
mány delegátusaival a kisebbségi sta-
tutum elkészítése végett. A főváros po-
litikai köréi azt állítják, hogy a tár-
gyalások alapján a kormány azt a
memorandumot fogja ajánlani, amelyet
Bernády György nyújtott be és ame-
lyet a kormány elvileg elfogadott. Ez
a memorandum különösen az iskolai-
és nyelvi jogok tekintetében tartalmaz
követeléseket. Így azt kívánja a memo-
randum, hogy mindenki, aki magát
magyarnak vallja, magyar iskolába
járhasson, a kisebbségi iskolának ál-
lamsegély adassék közvetlenül az egy-
házi főhatóságok kezéhez, akként.

hogy az egyház a minisztérium dele-
gátusával közösen állapítsa meg az
egyes iskolának jutó összeg nagysá-
gát. Kéri továbbá a kisebbségi nyel-
vek használatának jogát bizonyos ha-
tóságok előtt.

A tárgyalások története

A kormány már régóta foglalkozik
azzal, hogy a kisebbségi kérdést va-
lamilyen formában rendezze és meg-
szüntesse a jogbizonytalanságot, mely
országszerte lehetetlen állapotokat te-
remtett. A múlt év folyamán a kor-
mány felhívta a magyar és szász ki-
sebbségek képviselőit, hogy

terjesszék elő minimális kíváná-
gaikat a kisebbségi jogok rendezé-
sét illetően.

és a felhívás következtében több ja-

vaslat került a kormány elé. Bernády
György maga teljesen elzárkózott at-
tól, hogy a kérdésben bármiféle nyi-
latkozatot is adjon, de a mi értesüle-
seink nagyjában megerősíteni látsza-
nak a Natiunea híreit. Állítólag Berná-
dy mindenképp a népelemzés meg-
szüntetését követelte, vagyis azt, hogy
minden szülő maga szabhasza meg
gyermekének nemzetiségét és senkit se
lehessen kényszeríteni arra, hogy val-
lása vagy nevének hangzása szerint
kényszeríthessék valamely iskolába.
Követelte továbbá az államsegély és a
nyilvánossági jogok biztosítását, mint
bármely további tárgyalás előfeltéte-
lét. A Natiunea híre tehát, hogy a kor-
mány ezeket a követeléseket elvben el-
fogadta, úgy látszik megfelel a való-
ságnak.

Mi van a statutum tervezetével?

A helypolitikai nehézségek miatt a
tárgyalások hosszú ideig szüneteltek.
Bratiann Vintila azonban magával vit-
te külföldi útjára a statutum tervezet-
ét és kész javaslattal jött haza. Érte-
sülésünk szerint a tervezet bevezető
részében leszögezi, hogy

minden szülő maga állapítja meg
anyanyelvét és a szülő ha-
tározza meg, hogy a gyermek mi-
lyen nemzetiségű iskolába járjon.

Ez az intézkedés a legsúlyosabb isko-
lasérelmet szünteti meg.

A tervezet
elismeri a kisebbségi iskolák ál-
lamsegélyének jogosultságát és
egyelőre huszmillió lejben jelöli
meg a magyar iskolának jutó há-
nyadot.

Az összeg nem felel meg a tényleges
szükségletnek, de a mai helyzethez
képest mindenesetre óriási haladást
jelent.

A nyelvhasználat kérdése

A továbbiakban a tervezet a kisebbségi
nyelvek használatának jogát sza-
bályozza. A közigazgatási törvény tud-
valevőleg egy intézkedik, hogy a helyi
önkormányzat, tehát a városi
vagy községi tanács kimondhatja pár-
huzamos nyelvként annak a nyelvnek
használatát, amelyet az illető község
polgárainak többsége beszél, a legfel-
sőbb közigazgatási tanács jóváhagyása
mellett. Ezt a rendelkezést ezután szé-
les körben alkalmazni fogják, ami azt
jelenti, hogy a polgárok magyar nyel-
ven is elintézhetik beadványaikat és
kérvényeiket a helyi hatóságok előtt.
A statutum a bíróságok előtt is lehet-

vé fogja tenni a kisebbségi nyelvek
használatát.

Nagyjában ez az, ami a statutum
tervezetéről, amelyet szigorúan titok-
ban tartanak, megtudnunk sikerült.
Végleges formába a holnap kezdődő
tárgyalások után öntik a javaslatot,
amely előreláthatólag nem orvosolja
ugyan a kisebbségek valamenyi sé-
relmét, de mindenesetre óriási lépést
jelent egy olyan kisebbségi politikai
felé, amelyben a kisebbségi nemzetek
a néptöbbséggel együtt békésen dolgoz-
hatnak a konszolidáció művésze.

A konkurencia koholta a petrovoszelói vérvádat

A zsidó kereskedők ellen bojkotot hirdetnek Petrovoszelóban

(Szabadka, okt. 2.) A petrovoszelói vérvád hullámai már elűtek és a község lakossága megnyugodott, az ügy epilógusaként azonban most egy különös szövetség felhívás kelt a községben feltűnést. Minden kultúrember társaságban volt mindjárt a vérvád gonosz és képtelen meséjének felbukkanásakor, hogy a vádat bizonyos érdekek előmozdítására koholták. Ezt a gyanút most megerősíti az a felhívás, amelyet Petrovoszelón osztogatnak néhány napja. A felhívás a következőképp hangzik:

Keresztények!

Elérkezett az ideje, hogy végre tudatosok legyünk. Hosszas küzdelem után a keresztény társadalomból, a kereskedelem minden ágában vannak már képzett szakembereink. Elűit már az idő, amikor csak zsidó lehetett kereskedő, mert annak nem kellett más képzettség, csak egy sarokházon ajtót vágni és a keresztény nép hordta neki a pénzt, biztosította neki a megélhetést. Meg kell, hogy szűnjék ez az állapot, kereszténynek keresztényt kell pártolnia, vannak ma már annyian keresztény kereskedők, ha netán valamelyik nem tudja a keresztény vásárlóközönséghez alkalmazkodni, úgy ott van minden szakmában a másik és ha mégis — amit nem hiszünk, — nem lenne elég alkalmazkodó kereskedő, jöjjenek közületek az újak a keresztények sorából, talán azok majd ügyesebbek, simulekonyabbak lesznek, de mindig azt tartva szem előtt, hogy keresztény csak kizárólag kereszténynél vásárolhat.

Tartsatok össze, pártoljátok saját véreteket, ne tekintsetek a szemérmes tegezési előnyt, mert az a kényelmes semmittevés és egész sereg szolgálatot, mind a ti általatok a lett haszonból kerül ki, éltessétek a saját véreteket.

Keresztény kereskedők

Ebből a felhívásból könnyű következtetni arra, hogy mi volt a vérvád terjesztésének tulajdonképpeni célja.

A kolozsvári elmegyógyászati klinikán nincs hely dühöngő örültek számára sem

(Cluj-Kolozsvár, október 2.) A kolozsvári ügyészségre ma reggel egy zihált kinézésű embert kísért egy fegyveres csendörörmester. A bekísért ember a falnak támaszkodott, pár percig csendesen viselkedett, majd elkezdett érthetetlen szavakat hadarni. Később mindenféle különös mozdulatokat végzett és csak a csendörörmester tudta megakadályozni, hogy meg ne támadja a folyosón elhaladókat.

Miután sikerült lecsendesíteni a dühöngő örültet, a kísérője, Serban Gheorghe bodonkúti csendörörmester elpanaszolta nagy baját-bánatát.

Kiderült, hogy a dühöngő örült, akit állítólag Ratiu Nicolacnak hívnak és Bebeni községből való, tegnapelőtt megjelent Bodonkút községben, hol senki sem ismeri. Az örült a főutcán megtámadta az embereket, egy nőt összevert, majd a gyerekekről le akarta huzni a ruhájukat, miközben azt kiabálta, hogy az ő gyerekei meztelenül járnak, tehát másnak a gyerekei se járjanak felöltözve.

Serban csendörörmesternek nagy nehezen sikerült ártalmatlanná tenni a dühöngő örültet, akivel annyira össze-

szeparálkozott, hogy egyedül ő tud rá hatni és csak ő tudja lecsendesíteni. Az örmester az örültet behozta a kolozsvári elmegyógyászatra, hol azt a választ kapta, hogy nincs hely még dühöngő örültek számára sem.

A klinikáról az örültet a népjóléti hivatalhoz vitte, de ott kijelentették, hogy ott csak közveszélyes csavargókat helyeznek el, de örülteket nem.

Letartóztattak egy ismert marosvásárhelyi orvost, tiltott műtét gyanúja miatt

Az ügyészség diszkrétan kezeli az ügyet és megtagadta a felvilágosítások megadását

(Targu-Mures, okt. 2.) Marosvásárhelyen óriási feltűnést keltett tegnap este, hogy a rendőrség őrizetbe vette dr. Schuster Henrik közismert orvost, akit azzal gyanúsítanak, hogy egy cselédleányon tiltott műtétet hajtott volna végre.

Az őrizetbe vett orvost ma reggel átkísérték az ügyészségre, ahol kihallgatják. Az újságírók érdeklődtek az

Az örmester még több helyen próbálta elhelyezni az örültet, de sehol sem akarták befogadni, míg végül elkeseredésében felhozta az ügyészségre, hogy ott helyezték el.

Az ügyészség valószínűleg intervénál a klinikán a dühöngő örült elhelyezése érdekében. Hogy az intervenció sikeres lesz-e, az még kérdés.

ügyészségen a letartóztatás oka felől, de semmi féle felvilágosítást nem kaptak, miután az ügyészség igen diszkrétan kezeli az ügyet.

A városban olyan hírek terjedtek el, hogy az a cseléd, akin a köztisztviselő álló orvos állítólag tiltott műtétet követett volna el, elpanaszolta az esetet gazdájának, aki azután feljelentette az orvost.

Szerelmi dráma a kolozsvári törvényszék előtt

Ma tárgyalják Jakobi Edit bűnügyét, aki rálőtt szerelmesére, egy pornográf íróra, aki hűtlenül elhagyta

(Cluj-Kolozsvár, október 2. Saját tud.) Érdekes szerelmi dráma tárgyalását kezdte meg ma délelőtt a kolozsvári törvényszék. A szerelmi dráma hőnöje Jakobi Edith fiatal szebeni urilány, akit felindulásból elkövetett emberölés kísérletével vádolnak.

A fiatal urilány mintegy fél évvel ezelőtt a kolozsvári sziguranca épülete előtt rálőtt Győri Emil pornográfikus íróra, akit fején könnyebben megsebesített. A merénylet után az urilány öngyilkosságot akart követni, de ebben megakadályozták.

Jakobi Edithet a kolozsvári ügyészség letartóztatta és kihallgatásakor mélyszégyen tragédiát tárt fel a vizsgálatot vezető ügyész előtt. A fiatal urilány, aki igen jó családból származott, belésszeretett a pornográfikus íróba, aki megszöktette szüleitől és Aradra vitte, ahol hosszabb ideig együtt éltek.

A szerelmes pár nem a legfényesebb anyagi körülmények között élt és a nyomor végül is kioltotta a szerelmet. Győri Emil otthagya a gyengeideg-

zetű lányt Aradon és kolozsvári rokonaihoz jött, akik gazdag menyasszonyt kerestek számára.

A fiatalembernek úgy látszik sikerültek házassági tervei, mert levelet írt az elhagyott lányának, hogy a jövőben minden összeköttetést megszakít vele, miután meg fog nőülni.

Jakobi Edith a levél után Kolozsvárra jött, hol a sziguranca előtt összeállkozott hűtlen kedvesével. A fiatalok között heves szóváltás keletkezett, majd Jakobi Edith revolvért rántott és rálőtt Győri Emilre.

Győri a merénylet után pár nap múlva egészségesen hagyta el a kolozsvári sebészeti klinikát, de Jakobi Edith, aki különben exaltált idegzetű nő volt, a fogházban súlyosan megbetegedett, majd oly gyanusan kezdett viselkedni, hogy a vezető ügyész becsúszította az ideggyógyászatra megfigyelés végett. Nemrégiben a merénylet urilányt szabadlábra helyezték, aki hazautazott szüleihez Nagyszebenbe.

A tárgyalás lapunk zártakor még tart.

Újságírók kihallgatása a kommunista perben

Ion Olopotel és Kádár Imre dr. vallomása Aradi Victor tevékenységéről

(Cluj-Kolozsvár, okt. 2. A Mai Világ tudósítójától.) A kommunista-per mai tárgyalására megérkezett dr. Herzfeld berlini ügyvéd, volt reichstagi képviselő, jelenleg a német semmitörvényszék politikai bíróságának tagja, aki részt vesz a vádlottak védelmében.

A mai tárgyaláson elsőnek Jon Olopotelt, a „Patria” főszerkesztőjét hallgatták ki, háromnegyede óráig vallomást tett Aradi Viktor mellett. Kijelentette, hogy száz százalékban tudós, aki a román eszméért áldozta o-

kat és akit holmi feltételek alapján bűn volna elítélni. Leikes hangon beszélt Aradi egész múltjáról, amelyben soha sem ütközik ki a szubverzivitás, a kommunizmus, valamint az államrend ellenesség ideológiája.

Ezután Kádár Imre dr.-t, a Mai Világ főszerkesztőjét hallgatták ki, aki valómásában előadja, hogy Aradi Victor uttörő munkái végzett Magyarországon a nemzetiségi kérdésben s igen nagy hatással volt az akkori magyar fiatalokra, amelynek figyelmét felhív-

ta különösen a román kérdés nagy fontosságára. Aradi, amikor orosz fogásból visszatért Pestre, élesen kritikus hangon beszélt az oroszországi viszonyokról. Aradi nem vett részt a magyar forradalmi mozgalmakban, mert ő mindenkiel szemben kritikus volt. Aradi nem szocialista, nem kommunista, nem is anarchista, hanem saját filozófiája van, amelyet kritizmusnak lehetne nevezni. Sohasem olvasott Araditól olyant, amit kommunista propagandának lehetne nevezni, írásai azt igyekeznek bizonyítani, hogy a kapitalista termelés anarchiája végzetlenül katalizmához fog vezetni. Ez a véleménye Aradinak és ezt igyekezett újabb cikkeiben bizonyítani.

Zissu védő kéri Kádár dr. vallomása alapján annak precizizozását, hogy Aradi egyik politikai rendszert nem vallja, hanem individuális nézőpontja van, nem áll a marxista elvek alapján és így kommunista sem lehet.

A tárgyalás folyik.

Nagyváradon luxusrepülőgép tartására kértek engedélyt

(Oradea-Mare, okt. 2. A Mai Világ tudósítójától.) Érdekes kérvényt nyújtottak be ma a váradai közlekedési hatóságokhoz. Kövér Gusztáv mérnök egy luxus repülőgép tartására kért engedélyt azzal az indoklással, hogy messze fekvő helyeken vannak telepei, melyeknek gyakori meglátogatása nála egzisztenciális kérdés és így retentő nagy megkönnyebbitést jelentene számára egy repülőgép tartásának megengedése.

Váradon különben már többen foglalkoznak repülőgép tartásának gondolatával és ha közigazgatási hatóságok nem támasztanak akadályokat, úgy már a közeljövőben Romániában is élénk luxus repülőgépforgalomra van kilátás.

Nagyban megkönnyíti a luxusrepülés problémájának megoldását az a körülmény, hogy Németország már 220 ezer lejért ajánl együléses repülőgépet.

A birminghami munkáspárt kizárta sorából a kommunistákat

(Birmingham, okt. 2.) A munkáspárt mai kongresszusán túlnyomó többséggel elfogadták a végrehajtóbizottság javaslatát, amelynek értelmében a kommunistákat kizárják a pártból. A kommunista munkások kizárása nagy feltűnést keltett.

Megalakult az új svéd kormány

(Stockholm, okt. 2.) Az új svéd kormány Lindmann admirális elnöklésével tegnap megalakult. A szenátus megnyitása nyugodt keretek között, viharmentesen folyt le.

— A magyar kormány állítólag új bukaresti követet akar kinevezni. Budapestről jelentik: Budapesten olyan hírek terjedtek el, hogy a magyar kormány agreement kért Magyary Géza követségi tanácsos számára, akit állítólag bukaresti követé akarnak kinevezni. A hírt egyelőre lehetetlen még ellenőrizni és így fenntartással közöljük.

Hirdessen a Mai Világ-ban

CORSO-FILMSZÍNHÁZ

KÜLÖNLEGES PREMIER

PANAMA

A párisi élet mélységeinek és csillogásainak eddig legerősebben megragadó drámája

Matador-film.

Legújabb Ufa heti journal

Jön Harry Piel

legújabb diadalmas filmje

EMBER EMBER ELLEN

Nagy sztrájkmozgalmak Európaszerte

Ötvenezer munkás sztrájkbalépett a hamburgi kikötőben

Kielben is sztrájkot proklamáltak

(Berlin, okt. 2. A Mai Világ tudósítójától.) Ma reggel a hamburgi kikötőben ötvenezer munkás letele a munkát és kikiáltotta a sztrájkot.

Ezzel egyidejűleg a Hamburg melletti kieli kikötőben is kitört a sztrájk. Az itteni hajógyár munkásai ugyanis hosszas tárgyalások után ma reggel letele a munkát, egyrészt azonban közös megegyezés alapján még dolgozik, hogy a halaszthatatlanul sürgős munkát befejezze.

A két kikötő munkásságának sztrájkja komoly veszedelemmel fenyegeti a középeurópai tengeri tranzit forgalom lebonyolítását, mert egyes hírek szerint a hajómunkások sztrájkjához, amely egyre nagyobb

méreteket ölt, a kikötőmunkások is csatlakozni akarnak.

Bécsből érkező távirati jelentések szerint Alsósziléziában huszonötezer bányamunkás holnap letele a munkát és sztrájkba lép. A bányagazgatóság és a munkásság képviselői közt heteken keresztül folytak a tárgyalások, az igazgatóság azonban nem mutatkozott hajlandónak akceptálni a munkások által támasztott feltételeket.

A sztrájk megakadályozására törektek ugyan lépések, de a munkások erősen ragaszkodnak álláspontjukhoz.

(Prága, okt. 2.) A kalodnai bányaterület munkássága elhatározta, hogy

a bányagazgatóságok javaslatát nem fogadja el. A javaslatok visszautasítása után gyűlést tartottak és egy határozatot hoztak, amelyben kimondják, hogy október 1-el sztrájkba lépnek.

Tegnap reggel a munkások rendes időben megjelentek, a munkát azonban nem kezdték meg, hanem proklamáltak a sztrájkot. A sztrájkoló munkásság száma meghaladja a harmincezeret.

A kollektív szerződések lejártával Európaszerte sztrájkmozgalmak indulnak meg amelyek komoly veszedelemmel fenyegetik az európai ipar zavartalan produkcióját.

Az érettségi vizsgálatokkal akarja Anghelescu megakadályozni az intellektuális pályákon nyomorgó proletáriátus növekedését

A közoktatásügyi miniszter szerint a kisebbségi diákok az érettségivel előnyösebb helyzetben vannak, mint a román diákok. — Nem engedhető meg — mondja Anghelescu — hogy valaki előnyben legyen a többi diákokkal szemben, mert kisebbségi

(Bucuresti, okt. 2.) Anghelescu közoktatásügyi miniszter a Dimineata munkatársának nyilatkozatot adott amelyben az egész ország és a külföldi szakemberek véleményével szemben védelmébe vette az érettségi vizsgálatok jelenlegi kinzó módszerét.

Anghelescu nyilatkozatában nyíltan kijelentette, hogy a bakkalaureátus jelenlegi rendszerének célja kifejezetten az intellektuális pályára készülő ifjúság megtizedelésére irányul. A miniszter kijelentése szerint ez a rendszer elsősorban azoknak a diákoknak megrostálására szolgál, akik egyetemre akarnak menni. A bukaresti egyetem hozta fel példának Anghelescu, hol a jogi fakultáson 8000, a filozófiai fakultáson pedig közel 5000 diák tanul. Évente sok százra rug azoknak a diákoknak a száma, akik tanulmányukat befejezték és ennek az lett a következménye, hogy az intellektuális pályákon ijesztően megnövekedett a proletárok száma. Ezer és ezer fiatal ügyvéd van minden jövedelem nélkül és a tanárok és tanítók százai vannak állás nélkül. A nőknek az egyetemre ösztönzése szintén károsan hatott és legalább 800 diplomás tanárnő járja az pont a minisztérium lépesít, hogy legalább helyettesítő álláshoz jussanak. Minden törekvésük azonban hiábavaló maradt és az egyetemek egyre öntik az újabb állástanul maradó diplomásokat.

A Dimineata munkatársa ezután azt a kérdést tette fel a miniszternek, hogy miért nem vizsgáztatják saját tanáraik az érettségiző diákokat, amire Anghelescu a következő választ adta:

— A régi 1928. évi rendszernek megfelelően a diákok saját tanáraik előtt érettségiztek, aminek katasztrofális eredményei voltak. A tanárok szabad utat engedtek a diákoknak az egyetemre, mintán a középiskolában ők oktatták őket. Ezenkívül a jelenlegi bakkalaureátus nem azonos a régi vizsgával, hanem mindenekelőtt is annak a megállapítása, hogy a jelöltnek meg van a tehetsége és a lehetősége az egyetemi tanulmányok folytatására.

— Elismerem, — folytatta Anghelescu, — hogy a jelenlegi analitikus programot módosítani kell, mert annak számos része módosításra szorul, mintán az eddigi három liceumi szekció eliminálódott. Az analitikus programot még ebben az évben módosítom és 1929 júniusában alkalmazásra is kerül.

A közoktatásügyi miniszter végül a kisebbségek érettségi panaszaihoz foglalkozott és az állította, hogy a kisebbségek panaszai nem alapulnak reális tényeken.

— A bakkalaureátus nem tesz különbséget a diákok között, sőt a vizsgáztató bizottságok figyelembe vették a nyelvi nehézségeket és engedelmesebbek voltak velük szemben a román és francia nyelv anyagánál, mint a románokkal. Ez nem helyes, mert nem engedhető meg, hogy mert valaki kisebbségi, előnyöket élvezzen a többi diákokkal szemben.

Eddig tart Anghelescu miniszter nyilatkozata, melyben vannak igazságok is. Igaza van a miniszternek abban, hogy nem szabad a szellemi pályákon tengődő proletáriátust szaporí-

tani, de annak nem az a módja, hogy a liceum nyolc osztályában végig kinnozzák a gyerekeket is, amikor elérték azt egyetem kapuját, akkor zárják el előlük a továbbképzés útját. Ha a miniszter urnak annyira fáj az állás nélküli diplomások nagy serege, az érettségi törvény helyett kereskedelmi és ipari szakiskolákat kellett volna csinálni és a liceumok negyedik osztálya után a praktikus pályákra terelni az ifjúságot. A diákok szelekcióját nem az érettségi vizsgának, hanem az egyetemi tanulmányoknak kell elvégezni. Az egyetemi tanulmányok négy-öt éve igen alkalmas arra, hogy az oda nem való elmekelet eliminálja az egyetemről. Ami pedig a kisebbségi diákoknak a román diákokkal való előnyös helyzetét illeti, csak azt bizo-

Ma délután 3 órakor kezdik vetíteni a MAGYAR SZINHÁZBAN az

ELSODORT EMBERT

Előadások kezdete: 3, 1/4, 1/2 és háromnegyed 10 órakor
nyitja, hogy a közoktatásügyi miniszter ur nem csak kitűnő sebész, hanem egyike a jelenkor legnagyobb humoristáinak. A nyilatkozatának a kisebbségi diákokra vonatkozó része legalább is arra mutat.

Müller Franken külpolitikai expozéja

(Berlin, okt. 2.) A birodalmi kormány tegnap minisztertanácsot tartott, amelyen elhatározták, hogy Hindenburgot születésnapja alkalmából üdvözlő távirattal keresik fel. Utána Müller-Franken és Schubert helyettes külügyminiszter jelentést tettek a genfi eseményekről. Holnapra összehívják a tantományok miniszterelnökeit, akik előtt Müller külpolitikai expozét tart.

A kamara is elítéli a jogtalan végeladásokat

Hol jelent meg a cáfolat?

A napokban cikket írtam Végeladás van maradás címen abból az alkalomból, hogy a Kereskedőtanács textil-szakosztálya hivatalos nyilatkozatában tiltakozott a végeladások címén ügött üzelmek ellen. A cikkemben aposztrofált kereskedők egyetlen védekezése az, hogy a Kereskedőtanács visszavonta volna az ő nyilatkozatát, amelyet egyébként ma a Kereskedelmi és Iparkamara is nyomtatékosan megerősített hivatalos kommunikációjában. Nos, a jóhiszemű közönség tájékoztatására le kell szögezmem annyit, hogy a Sfatu alitolagos cáfolata seholsem jelent meg, ellenben a textil-szakosztály hivatalos nyilatkozata, amely cikkem alapját képezte, igenis megjelent. Egyelőre ennnyit, a többi szívesen elmondom a bíróság előtt, ha ellenem valóban sajtóper indulna.

Incze Vilmos.

A kereskedelmi és iparkamara nyilatkozata egyébként így hangzik:

„Az Unió-uccában a múlt héten tartott árúárverés egyáltalán nem tekinthető a nagyközönség érdekében való akciónak, hanem csak nyereségszerzési eszköznek azok számára, akik a nyomasztó gazdasági helyzetben nem elégszenek meg a lassu ritmusu eladás-sal lojális konkurrencia útján és a közterhek viselése mellett, amelyeket pedig az érvényben lévő kereskedelmi törvények előírnak.

Egyes vezető kolozsvári kereskedők közbelépését a közönség felébresztése érdekében, amelyet könnyen be lehet ugratni hasonló operációkkal, nemcsak hogy egészségesnek tartjuk, hanem mint a magas állampolgári erkölcs megnyilatkozását tiszteljük és hálásak vagyunk nekik, hogy értesítettek bennünket és a többi hatóságokat, amelyek illő vizsgálatot vezettek be az igazság megállapítása s az államkincstár jogainak megóvása érdekében. A vizsgálat folyamatban van és meggyőződésünk, hogy az összes károsultak illő elégtételt fognak kapni.

A kamara nyilatkozata mindenben fedi azt, amit a Mai Világ cikkírója a kérdésben írt. Nem célunk az ember-vadászat s elégségesnek tartjuk leszögezni, hogy a Sfatu után most a Kereskedelmi és Iparkamara erősíti meg azt, amit mi a tisztességes kereskedelem érdekében írtunk s minden érdekelt állásfoglalással szemben fenntartunk.

Legújabb francia és angol modellek csak a

ROSENFELD
M. IZSO

NŐI
SZALON-
JÁBAN

Calea Reg. Ferdinand 3. szám
alatti régi helyiségben készülnek jutá-
nyosan és szélesen. Tiszteletelőnök
és egyetemi hallgatóknak 10 százalé-
kos kedvezményben részesülnek.

PAPP & FELSZEGI

Kolozsvár
legelőgásabb
uri divatruházában megérkeztek
az olasz Borsalino, angol és francia kalap
különlegességek, ugyesintén a nyugati fővárosok férfidivatuj-
donságai, női és férfi különlegességek
nagy választékban kaphatók

FŐTÉR 14. (ERICA-CIPŐÁRUHÁZ MELLETT)

Egy könyörtelen háziúr 300 családot akar egyszerre az utcára dobni

Memorandumban kérnek védelmet a kormánytól a kilakoltatással megfenyegetett családok

(Kisenev, okt. 2. A Mai Világ tudósítójától.) Az utóbbi évek lakásbotrányaiban is páratlanul áll az az eset, amely egész Kisenev lakosságát izgalomban tartja. Arról van szó, hogy az állam tulajdonát képező „Ograda Armeneasca” háztömb főbérleti, Delescu és Calinescu kereskedők elhatározták, hogy az összes lakásokat kiürítik és átalakítva az épületeket, új lakókat telepítenek be.

A hatalmas háztömbben háromszáz család lakik, akik a könyörtelen háziuraktól már meg is kapták az ultimátumot, hogy

nyolc napon belül költözzenek ki.

Az ultimátum kategórikusan kimondja, hogy amennyiben a felszólításnak a megjelölt időpontig nem tesznek eleget, úgy a háziurak karhatalmat fognak igénybe venni.

Az indokolatlan eljárás a lakók között óriási riadalmat keltett, mert ha a házigazdák bevéltanák fenyegetéseiket, úgy

márholnapra háromszáz család válna hajléktalanná.

Az elkeseredett lakók a veszedelem elhárítására a várositanácshoz fordultak, ugyanakkor pedig memorandumot intéztek a kormányhoz, amelyben sürgősen védelmet kérnek a fenyegető veszedelem ellen.

A kisenevi lakásbotrány hullámai valósággal tengeri kigyóvá dagadtak és a városi tanácsot is a lemondás környékezi. Jellemzően igazolja a háromszáz család tragédiája, hogy a lakásügyek terén milyen tarthatatlan állapotok uralkodnak.

Bánffihunyadon villanyvezetékét építenek anélkül, hogy áramfejlesztőtelep felállítására remény lenne

A villanypóznára akasztják majd a petróleumlámpákat

(Hunyad, október 2.) Bánffihunyadi nagyközség régi vágya, hogy városi legyen. Járásbíróháza van, piac, petróleumlámpái az utcák világítására, tehát a jó hunyadiak szerint minden előfeltétel meg van ahhoz, hogy a nagyközséget városnak, a községi bírót pedig polgármester urnak elnevezzék.

Jelenleg Hunyadot egy interimaris bizottság kormányozza, mert a választott községi tanácsot feloszlatták az az indoklással, hogy a község pénzt nem a Casa de Depuneribben 4 százalékos kamatra helyezték el, mint azt a közigazgatási törvény előírja, hanem a hunyadi Vledeasa és Népbank nevű pénzintézeteknél, hol 12 százalékos kamatot fizetnek a pénz után. Az interimaris bizottság szintén rendeletet kapott, hogy a pénzt a Casa de Depuneribben helyezze, el de az még nem történt meg. A hunyadiak ugyanis azon az állásponton vannak, hogy a Vledeasa egyike a környék legszolidabb, több évtizedes multu román pénzintézetének, a Népbank pedig, mely a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank fiókintézete, szintén jó arra a nem egész másfélmillió lej községi pénzre, amelyből Bánffihunyad „város” villanyvilágítását akarják megcsinálni.

Miután a tanács választást előtt állt, hogy vagy felhasználják a pénzt községfejlesztésre, vagy be kell küld-

jék Bukarestbe, az interimaris bizottság népgyűlést hívott egybe a község házára, hogy a polgárság határozzon a pénz sorsa felett.

A népgyűlésen azonban egészen furcsa dolog történt. Tudnillik az interimaris bizottság azt javasolta, hogy az A. E. G.-től vásároljon Bánffy hunyad egy 50 lóerős motort a felállítandó áramfejlesztő telep számára, melyet szintén az A. E. G. építtse fel és az egész mulatság nem kerülne többé 3 milliónál. Habár a hunyadi polgárság zöme földművelő, mégis jól kacagtak az emberek az 50 lóerős centrale hallatára és az egyik polgár megmagyarázta a tanácsnak, hogy 50 lóerőt egy kicsiny ipari üzem is elfogyaszt, tehát Hunyad számára sem felel meg.

Végül is a népgyűlés úgy határozott, hogy a pénzt semmi esetre sem engedő ki a „város” falai közül. Hogy a kecske is jól lakjon és a káposzta is megmaradjon a ravasz hunyadiak azt tervezték ki, hogy ők egyszer megépítik a villanyvezetékét a pénzből, azután áramfejlesztőt majd az az Isten.

Bánffihunyad „város” rövidesen megkezdí a vezetékek kiépítését a főutcákon. Lesznek villanypóznák, villanydrótok, lámpaernyők és talán még kőrték is lesznek, hogy az unatkozó gyerekek parittyával ledobgáthassák, csak áram nem lesz, mert nincs villanytelep.

Nincs kizárva, hogy ha meglesz a hunyadi „villany”-vezeték, akkor az Egeresi Szénbánya Rt. vagy a hunyadi Gipszgyár és Gőzmalom csináld valamit a hunyadi villanyvilágítás érdekében de ez még bizonytalan.

Egy azonban biztos: A bánffihunyadi villanypóznák kitűnő szolgálatakat fognak tenni a jelenlegi világításnak. Milyen jó lesz, ha minden villanypóznán majd egy petróleumlámpa világít.

Ötvenhétmilliárd lej boldog örökösét keresik

Jelentkezzenek a Castorcea család ivadékai?

(Brassó, október 2. A Mai Világ tudósítójától.) Néhány hónappal ezelőtt egy fantasztikus amerikai örökség híre robbant ki. Az örökség összege 57 milliárd lej tesz ki, amit a californiai Tenessy városkában Jon Castorcea Erdélyből elszármazott farmer hagyott maga után hátra.

Jon Castorcea közvetlenül a nyolcvanas évek után vándorolt ki Amerikába a Brassó mellett levő Türkös községből. Szorgalmas ember volt, hozzá meg eszes is, úgy, hogy kicsiny vagyonkáját mintegy három évtized alatt megsokszorozta. Mindenki tudta róla, hogy gazdag ember, de csak halála után derült ki, hogy az erdélyi paraszt 57 milliárd lej értékű vagyont hagyott hátra.

Megindul a hajsza a titokzatos örökség után

Jon Castorcea a multimilliárdos kaliforniai farmer még a háboru előtt halt meg. Elhunyt után megkezdődött a hajsza ország-határokon keresztül a fantasztikus örökség után. Elsősorban is megállapítást nyert, hogy a farmernek nincsenek egyeneságu rokonai vagy hozzátartozói. Ezt a körülményt különösen az erdélyi viszonyokkal ismerős amerikai életművészek és kalandorok úgy igyekeztek kihasználni, hogy különböző honosítványokkal az elhunyt milliárdos rokonának tüntették fel magukat.

A hatóságok ébersége és körültekintő nyomozása éveken keresztül leszerelte a fantasztikus vagyont ostromoló szélhámosok attakját, míg végül is egy szép napon Erdélybe is megérkezett a híre a mesés amerikai vagyonnak.

Rokonok akadtak garmadával. A bukaresti amerikai legációhoz özönnél érkeztek az ajánlkozó levelek különböző erdélyi falvakból.

Akadnak szegény emberek, akadnak gazdagok, valódi rokonok azonban nem igen akadtak és ez a körülmény egyre zavarosabbá tette az öröksők személyazonosságát, az örökség ügyét pedig a sok áldorokon annyira összezavarták, hogy most már az illetékes hatóságok sem ismerik ki belőle magukat.

Egy hetven éves nagynéni, aki mindent tud

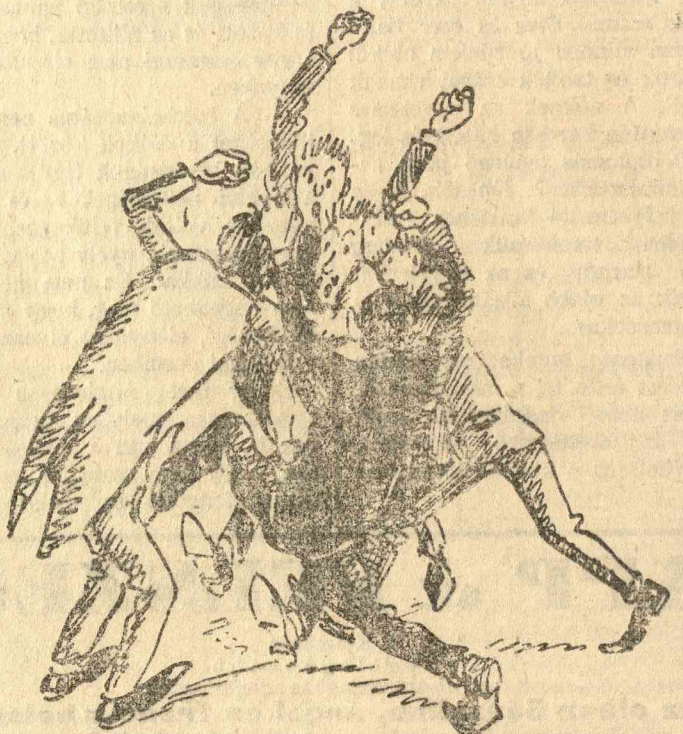
Ebben a nagy zűrzavarban néhány nappal ezelőtt érdekes fordulatot vett a fantasztikus örökség ügye. A bukaresti amerikai követésen egy 70 éves matróna jelentkezett Türkös községből és aláadta, hogy a Kaliforniában elhunyt Castorcea nagynénje és ilyen minőségben tökéletesen ismeri a milliárdos örökség kulisszatitkait.

Az öregasszony előadta, hogy Kaliforniában két Castorcea foglalkozott aranykereséssel. Az egyik, a fiatalabbik — tíz évvel ezelőtt hazatért Amerikából szülőfalujába és már akkor sokat mesélt unokabátyja fantasztikus örökségéről. Annak idején a község Pascu nevű lelkészével, aki időközben elhunyt, éjszakákon keresztül tárgyalgatták meg azt a lehetőséget, hogy miképpen szerezhetnék meg az örökséget, tekintve, hogy annak nagyrésze aranypor alakjában Castorcea farmján el van rejtve.

A legújabb rokon ezután emlékeztetből megjelölte az örökség pontos helyét, amelyet annakidején a hazatért Castorcea emlegetett.

Ezen a nyomon elindulva, most újabb nyomozás indult meg. Az új fordulat az egész megye lakosságát valósággal lázba ejtette, mert mind igazi- és áldorokonban felcsillant a remény: „hátha én leszek a milliárdos vagyon boldog örököse?”

A leszerelési konferencia

A hivatalos kommuniké: „A külügyminiszterek teljes egyetértésben vannak az általános leszerelés szükségességét illetőleg...”

Figyelem!

Oktober 1-től a raktáron levő textilárak mélyen leszállított árban lesznek elárusítva.

Glück József

volt Wesselényi Miklós-utca 21. szám

H I R E K

— Beiktatták a kolozsvári egyetem új rektorát. Tegnap délelőtt ünnepélyes ceremóniák keretében beiktatták a kolozsvári egyetem új rektorát, Hatjégen Emilt.

— Szabadlábrahelyezik kanció ellenében az Egyesült Bank igazgatóit. A kolozsvári törvényszék Furnea-tanácsa tegnap délelőtt tárgyalta a kolozsvári Egyesült Közgazdasági és Jelzálog Bank letartóztatott igazgatóinak, dr. Hirsch Gyula, Semlyén Hugó és Blatt Ignác fogvatartási ügyét. A törvényszék hosszas tanácskozás után kimondta az igazgatóknak egy-egy millió lej kanció ellenében való szabadlábrahelyezését. Az ügyész a vádtanácshoz felelt, a döntés ellen, a védelem pedig a kanció összegének leszállítását kérte. A vádtanács a napokban fog dönteni.

— A népszövetségi ligák uniója ülést tartott Prágában. Prágából jelentik: A népszövetségi ligák uniójának kisebbségi szakosztálya tizenkét állam delegátusának részvételével ülést tartott. Overbeke belga delegátus indítványozta, hogy kérjék fel a Népszövetséget egy állandó kisebbségi statútum kidolgozására. Az indítványt külön bizottsághoz utalták azzal, hogy először igyekezzenek a kisebbségi fogalmat meghatározni.

— A kolozsvári szociáldemokrata párt akciót kezdett az adómentes létminimumnak 40 ezer lejre való felemelése érdekében. Az adótörvény rendelkezéseinek értelmében évi 9000 lejrt ismernek el a pénzügyi hatóságok létminimumnak, amely után nem kell adót fizetni. Miután ez a létminimum a jelenlegi viszonyok mellett teljesen illuzóriussá vált, a kolozsvári szociáldemokrata párt országos akciót kezdett az irányban, hogy a pénzügyminisztérium 40 ezer lej évi jövedelemben állapítsa meg azt a létminimumot, amely mentes az adózás alól.

Megérkezett

— A jugoszláviai ókatholikusok megválasztották püspöküket. Zágrábról jelentik: Jugoszlávia legfiatalabb és a hívők számára nézve is a legkisebb egyház, az ókatholikus egyház kebelében már évek óta surlódások vannak, amelyek most súlyos konfliktusban törtek ki. Az egyház igazgató-tanácsa ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy Kologyera Márkó püspöküket főképp emiatt, mert összeköttetésben állott a lengyelországi maravitákkal, nem tekintik többé az egyház vezetőjének. Felhívást intéztek a hívőkhöz, amelyben közlik, hogy a püspökség ügyeit a jövőben Zagorac István plébános fogja intézni. Zagorac egyébként a legelkeseredettebb ellensége a püspöknek.

— Megnyílt a Szellemi Együttműködés Nemzetközi Szövetségének kongresszusa. Prágából jelentik: A szenátus ülésében tegnap ünnepélyes keretek között megnyílt a Szellemi Együttműködés Nemzetközi Szövetségének ötödik kongresszusa. A megnyitási ülésen tizenhárman állam delegátusa vett részt.

— Berlin felé tartol az óriás Zepelin. Berlinből jelentik: Az óriás Zepelin holnap reggel Berlin irányába tartol. A német rádióállomáson követik Eckenernek felolvasását a léghajó szerkezetéről, a technikai újításokról és a képgázról.

Rapallót jelölte meg a magyar kormány az optánsper közvetlen tárgyalásának helyéül

Magyarország nevében két teljhatalmu megbízott tárgyal

(Budapest, október 2.) A Magyar Távirati Iroda legutóbbi híradásával ellentétben a magyar kormány nyilatkozatot tett közszé, amely szerint az optáns-perben lefolytatandó tárgyalások színhelyéül Rapallót jelölte meg. Illetékes, kormányhoz közelálló helyen kijelentették, hogy Magyarország a román-magyar tárgyalásokra két

teljhatalmu megbízottat fog kiküldeni, akik közvetlenül megállapodnak majd a román delegátusokkal. Ezért tehát nincs szükség arra, hogy a magyar kormány az optánsperben állást foglaljon, vagy pedig erre vonatkozólag bármilyen javaslatot tegyen a román kormánynak.

— Kolozsmegye törvényhatósági bizottságának ülése. Kolozsmegye törvényhatósági bizottsága dr. Nemes Simon e nöklete alatt gyűlést tartott, amelyen felülvizsgálták és jóváhagyták a megye elmúlt évi költségvetésének zárszámadásait, az üléss programján a megyei alapítványok felosztása és a költségvetés kereteibe való beillesztése is szerepelt. A megyei alapítványok ugyanis kötött alapítványok voltak, melyeket éveken át nem használtak fel és amelyek tőkéi a kamatos kamatokkal 560 ezer lejről 791 ezer lejre szaporodtak. Miután az új közigazgatási törvény elrendeli a holtitőkéknek a felszabadítását és a megyei költségvetésbe való beillesztését, a törvényhatósági bizottság úgy határozott, hogy felosztatja az alapítványokat és azok összegét a költségvetés keretébe illeszti be.

— Öt munkást tartóztattak le Marosvásárhelyen, mert behörtözött társaik számára gyűjtést rendeztek. Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi állambiztonsági hivatal letartóztatott és az ügyészségre kísért át öt munkást, akik Mihály József öt évi börtönre ítélte politikai fogoly és Maczok Ferenc szakszervezeti titkár részére, aki jelenleg a monstre-pör egyik vádlottja, gyűjtést rendeztek. A letartóztatott munkások közül Fekete Mihály és Simon János szászrégeniek, akik 7500 lejt gyűjtöttek. Mózes István, Lipschitz József és Kocsis András vásárhelyi munkások pedig 1470 lejt gyűjtöttek a letartóztatásban levők segélyezésére.

az Edison-filmszínházban

— A Dávid Ferenc Egyet előadás-sorozata. A kolozsvári Dávid Ferenc Egyet kebelében működő Unitárius Nők Szövetsége az ősz folyamán ismét megkezdte a kolozsvári közönség előtt a multban is nagy népszerűségnek örvendő előadás-sorozatát. Az idei őszi felolvasó esték október 2-án kezdődnek s azokat minden kedden este 6 órakor fogják megtartani az Unitárius Kollégium dísztermében. Az előadás-sorozat programja a következő: Okt. 2.: Kelemen Lajos: Csákgörbő érdekességei. Okt. 9.: gr. Bethlen Györgyné: Utí tapasztalatok Németországból. Okt. 16.: Kovács Dezsőné: Mit tegyünk könnyebb boldogulásunkért? Okt. 23.: dr. Koleszár László: A táplálkozásról. Okt. 30.: dr. Várady Aurél: Régi kolozsvári családok. Nov. 6.: dr. Roska Márton: Régészeti dolgok. Nov. 13.: dr. iLgeti Ernő: Európa vezető írónői. Nov. 20.: dr. Veress Ferenc: A testápolás. A Nőszövetség elnöksége kéri a közönséget, hogy minél számosabban iktassák programjukba ezuttal az előadások látogatását, melyek mindenike külön is érdekes és hasznos tanulságokat nyújt. Belépődíjak nincsenek.

— (Részletfizetésre nőülnek a damaszkuszi ifjak.) A Newyork Herald legújabb száma cikket közöl Damaszkusból. A cikkben érdekes dolgot olvasunk. A hőszállam után, úgy látszik, a drágasági hullám is világjelenség lett s Damaszkuszban is megnehezült az élet. Akár takarmányhiány, akár más miatt, de alaposan felsztek az élelmiszerek ára, aminek kihatása van az eladó sorba jutott leányok értékére is. Damaszkusz ugyanis — a nők szempontjából — az a boldog vidék, ahol több a férfi, mint a nő s ahol értékes kincs a házasságra érett hajadon. Kincs bizonyára a leendő férj részére is, de elsősorban és főként a derék szülőknek, akik csak megszokott mennyiségű leért, birkáért és egyéb jószágért engedik ki a leányt hatalmuk alól. A mostani drágaság folytán a szülők is megfelelően többet kérnek leányukért, ami a Newyork Herald cikke szerint kellemetlenül érintette a damaszkuszi aranyifjúságot. Nemrégiben azonban egy fiatalember megegyezett választott apósaival, hogy megfizeti a leányért kőrt pénzt, de csak részletekben. Az ifjú férj és az após szerződést kötöttek, amelyen pontosan szabályozták, hogy melyik részlet mikor esedékes. Ez az új módszer máról-holnapra elterjedt Damaszkuszban és így az ifjak abba a helyzetbe jutottak, hogy a legkönnyebb módon megoldhatják a nőstülési problémát. Vásárolhatnak rádiót, autót és feleséget részletfizetésre és a részlet letagadás alkalmassint az utóbbi esetben lesz a legkönnyebb.

— A sükettség legújabb gyógyítási módja. Joseph Briotta amerikai bankár — írja newyorki tudósítónk — valahol azt hallotta, hogy a süketiséget „erős rázkódtatással” meg lehet gyógyítani. A bankár hat esztendő fiaeskája egyik fülére sem hall. Minthogy az orvosok nem tudtak rajta segíteni,

Korda Máriaival a Rabszolga kitaláló 3 óras előadások

Briotta elhatározta, hogy az „erős rázkódtatás” gyógy módját fogja alkalmazni. Ötezer dollárt ígért Charles Potholm pilótának, ha kétháromezzer lábnyi magasságba felrepül a fiával és siklórepüléssel száll le.

— Mi sem könnyebb ennél — jelentette ki a pilóta.

A repülő gyógykurát kitalálták. A gépbe Potholm pilótán kívül a bankár fiaeskája, továbbá a bankár barátja, Abraham Mazel szállott be. Minden úgy történt, ahogy előre kitervezték, a gép 3000 lábnyi magasságba emelkedett, majd siklórepüléssel bukott alá, de az „erős megrázkódtatás” oly szerencsétlenül sikerült, hogy valamely eddig ki nem derített oknál fogva a gép lezuhant és lángbaborult.

— Igazán szörnyű látvány tárult elénk — beszélt el első impresszióit az odasietett rendőrtisztviselő

— amikor a tüzet eloltották. A két felnőtt utas majdnem teljesen megégett, a gyermek csodálatosképpen nem égett el, de egy vasdarab ép a fülén hatolt át, úgyhogy szörnyethalt.

Briotta bankár öngyilkosságot akart elkövetni, amikor a szerencsétlenségről értesült.

— A Tüfii-cukrázdából október 1-én délután elvitt barna selyemernyőt jutalom ellenében kérem leadni a Mai Világ kiadóhivatalába.

— Pap Józsefet ma iktatták be nagyváradi kanonokká. Nagyváradról jelentik: Mayer Antal nagyváradi apostoli kormányzó ma iktatta be Pap József apátot nagyváradi kanonokká. A beiktatás élénk feltűnést keltett, mert a lapok különböző kommentárokat fűztek Pap József kanonokká való kinevezése elé. Az új kanonok inkább földalmi hatáskört fog betölteni.

— A hadügyminiszter bankettet adott Pilsudszky tiszteletére. Bukarestből jelentik: Pilsudszky tiszteletére a hadügyminiszter ma délelőtt bankettet adott a tiszti kaszinóban. A banketten a helyőrség tisztikarának magasrangú tisztjei vettek részt. Pilsudszky ma délelőtt Anghelescu tábornok-hadügyminiszternél tett látogatást, d. u. a piperei aerodromot tekintette meg, azután pedig a lengyel kolónia teáján vett részt. Este a külügyminiszter adott bankettet a lengyel marsall tiszteletére. Pilsudszky holnap hazautazik.

— Megszüntetik az utlevélkényszer Románia és Csehszlovákia között. Bukarestből jelentik: A csehszlovák kormány átiratot intézett a román kormánynak, amelyben a két állam közötti utlevélkényszer megszüntetését javasolja. Az átirat ügyében Duca és Tatarescu miniszterek között megbeszélések történtek. Az ügyben a legközelebbi minisztertanács fog dönteni.

Felhívás

Krajsits Ferenc 48 óra alatt okvetlen jelentkezzen kiadóhivatalunknál, ellenkező esetben azonnal bűnvádi feljelentést teszünk ellene.

Végladás, üzlet-felosztás, kiárusítás

nincs és mégis olcsó árakban kerülnek eladásra

Karton . . .	L 25
Kanavász . . .	29
Zephir . . .	39
Ágyneművászon .	49
Selyem liberti .	59
Papítaszövet	
90 cm.	55
I-a papítaszövet	
120 cm.	95
File előtt 180 cm.	72
I-a Clott paplan	590

RÉGI

DICK

ÜZLET

STRADA
REG. MARIA

7.

A MAI VILÁG REGÉNYE

Az álarcos maffia

Octave de Brunner

Copyright by Mai Világ.

(2)

— Pedig Ön volt az, aki levélben hívta ide őt, csapott rá diadalmasan a rendőrbiztos, — avagy nem ismeri föl ezt az írást...?

Favor pillanatra megtántorodott míg az orvos azonnal hozzálépett és éterest vattát tartott az orra alá.

— Tényleg az én írásom, — sutogta remegve a szerencsétlen.

A rendőrbiztos halk hangon adta ki az utitársait. Nemsokára rá, zárt fiaker robogott a ház elé, a melybe valamennyien beszálltak. Jacques Favorit, Páris legdivatosabb festőjét letartóztatták. — olvasta mindenki a délutáni lapok szenzációját. A hír igaznak bizonyult.

III.

AZ ÉRTHETETLEN VÉGRENDELET

Lebrun de Vivencourt báróné titokzatos meggyilkoltatása — amint ez a világsajtóból ismeretes — felhívta figyelmét a világ minden neves kriminológusának is azalatt a másfél év alatt, amíg a nyomozás és a vizsgálat, a bűnper tárgyalása tartott. A vizsgálóhatóságok — Páris első jogügyi szaktekintélyei — Favorit festő bűnöségét alapították meg, amint ez is ismeretes, éppen annak a kis levélkének bizonyítóereje alapján, amelyet a festő a maga írásának ismert fel. Viszont nem tudott más magyarázatot adni az ugyancsak ismeretes banditátamadásnál, amelynek megtörténtét nem bizonyította más momentum, mint egy injekció-fecskendő szurása a jobb láb bokarészén, amelyet azonban alibiként ugyan ő is ejthetett magán. Semmiféle nyom nem mutatta, hogy azon az éjszakán Favorit festő lakásában idegen emberek is megfordultak volna: erre nézve több mint harminc tanút hallgattak ki a ház lakói közül. Végül is — amint ugyancsak nagy hasárokban számolt be róla a Matin és a Le Temps — a szerencsétlen festőt, aki azt hangoztatta, hogy soha meg nem írta az ő írásával írott levelet, de bizonyítani nem tudta, a bíróság 10 évi gyarmati kényszermunkára ítélte el. Az ítélet indokolása kifejtette, hogy a gyilkosság indítórúgója az a körülmény lehetett, hogy a festő, — akit gyengéd szálak fűttek öregedő állapotához — azt hívén, hogy az végrendeletében óriási vagyonát, többszöri igényének megfelelően, már rá is hagyta, gyorsítani akarta a sorsot és ezért rendezte meg az elszánt kegyetlenségre valló gyilkosságot. Ezt a hagyatéki körülményt a nyomozás állapította meg és a festő nem is tagadta azt, hogy valóban anyai jóbarátja volt a grófnő, aki több ízben segélyezte is

őt, sőt egyszer szó volt arról is, hogy másfélmillió frank vagyonát halála után reá hagyja a bárónő, mivel bálványozásig szerette. Cél azonban nem ért volna már, amint ez ugyancsak ismeretes, mert a bárónő végrendeletének felbontásakor — Concourt közjegyző hivatalában, hatósági személyek jelenlétében történt — megállapítást nyert, hogy az óriási vagyont a bárónőnek egy szegény rokona örökölte, egy egyszerű bányamunkás, bizonyos Thoméry Louis, aki nemsokára rá fel is vette a hatalmas összeget és kivitorlázott vele Amerikába. Ugy látszik, a bárónőnek nem volt ideje megváltoztatni a végrendelet szövegét, amelyet — amint szóbalánya tanuvallomásából megállapítást nyert, aki gyakran hallgatózott a kulcslyukon — Favorit javára akart ujrainni. A közjegyzőnél a hatóságok megállapították a végrendelet borítékjának sértetlenségét, — négy hatalmas lila viaszpecséttel volt ellátva — amelyet Concourt közjegyző vasszorijában őrzött a saját lakásán — aztán úgy látszott, hogy csakhamar feledésbe is fog merülni ez az egész szomorú erkölcsdráma, amikor a párisi rendőrprefektúra egy energikus hangú rádió-telegramot kapott, amely — mivel szigorúan Oriol rendőrprefektusnak címére érkezett — a nyilvánosság előtt teljes titokban maradt. A telegramm, amelyet Algirből adtak föl, a következő volt:

Oriol rendőrprefektus

Páris

— Szigorúan bizalmas kezébe! — Favorit-ügyben három napon belül Párisba érkezem. Kérem végrendelet eredeti példányát beszerezni addig a legnagyobb titokban. Concourt megfigyelendő. Bővebbet személyesen.

THOMAS BULVER.

Oriol rendőrprefektus a távirat vétele után azonnal autójába ült és a miniszterelnökségre hajtatott. Páris mindenható felügyelője komoly gondolatokba mélyedt és idegesen ráncolta össze a homlokát még akkor is, amikor a kormányelnökkel szemben ült.

— Ugy tudom, hogy az ön Bulver — mondotta megfontoltan a miniszterelnök — angol, vagy amerikai állampolgár s mint ilyennek, talán még sincs joga belelátani magát a francia államrendőrség munkájába... Nem ez az ön véleménye is, prefektus ur?...

— Miniszterelnök ur, ez az ember a világ legnagyobb nyomozótalentu- ma — válaszolta komolyan a rendőrprefektus. Ha ő jónak látta azt, hogy közbelépjen ennél a siralmas ügynél, akkor erre van is alapos oka. Monda-

nom sem kell, hogy az egész Favorit-ügy még mindig homályos előttem és ha az illetékes fórumok meg is tették a maguk kötelességét az igazság érdekében...

— És Franciaország büntügyi reputációja érdekében... — szölt közbe elgondolkodva a miniszterelnök is.

— Szóval, véleményem szerint ennek a szerencsétlen festőnek tartozunk annyi humanitással, hogy a sors akaratját menni hagyjuk a maga útján...

— Ön, ugy látom, kissé babonás, prefektus ur, — mondotta a miniszterelnök nem minden guny nélkül.

— Mindnyájan a véletlenek kezében vagyunk, kegyelmes uram — válaszolt amaz ajkaiiba harapva — és én, aki évtizedek óta működöm a kriminálisztika élén, nyugodtan megvallhatom, hogy a sors és a véletlenek a legnagyobb büntügyi zsenik. Ha Franciaország reputációját meg is őriztük régi tekintélyében, egy emberélet megéni azt a fáradságot, hogy egy idegen, de feltétlenül becsületes és jószándéku ember akaratát, illő keretek között, érvényesülni hagyjuk. Ez mindössze szerény véleményem, amelyet Kegelemessége tudomására vagyok kénytelen hozni.

— Kegelemes uram, — lépett be a titkár — itt van a delegáció az Ontuz-Libur szerződés ügyében...

— Á, igen, már megyek is — emelkedett fel helyéről a miniszterelnök. — Noshát, kedves monsieur Oriol, én nem bánom, de Önnek állásába kerül, ha valamilyen ügyetlen beavatkozással megírják majd a lapok, hogy Franciaország rendőrsége nem ér semmit és a bíróság ártatlanokat ítél el. Adieu!

— Nagyon lekötölel, — hebegte amaz. Aztán gondolataiba még jobban elmélyedve, mint ahogyan jött, visszabogott autóján a rendőrprefektúrára, hogy a mesterdetektív rendelkezéseire vonatkozó utasításait a legnagyobb titokban kiadja.

Ugyanaznap éjszakáján a rue Raftaul 56. számú házában, ahol Goncourt Albert közjegyző lakott, furcsa események játszódtak le. Körülbelül fél 12 óra lehetett, amikor a kis palota egyik mellékajtója óvatosan kinyílt és egy háziszoval ruhát viselő férfi nesztelen léptekkel szállott le a lépcsőn a kertbe. Óvatosan elkerülte a kavicsos porondot, amely léptei alatt ropogott volna és a gypágyak szélén haladt tovább, amíg el nem érte a rácsos kaput, ahol halk monoton fűttszót hallgatott. Néhány másodperc múlva hasonló fűttszó felelt rá és nemsokára egy halk hang szólalt meg:

— Te vagy az, Jules?...

— Én vagyok, Főnök ur...

Az ember, aki a villából kilopódzott, Goncourt szolgálja volt, aki másfél éve teljesített irodaszolgái teendőket a közjegyző nagyforgalmu irodájában. A Főnök urnak címzett ember árnyékban maradt és fojtott hangon kérdezte:

— Minden rendben van, Jules? ...
— Minden rendben van, Főnök ur.
— Lefeküdtek? ...
— Ezelőtt egy félórával...
— A vén hülye? ...
— Már 11 órakor.
— Beletetted az altatót? ...
— Rendelkezéseimhez híven, Főnök ur.

Az ismeretlen gondolkozni látszott.

— Helyén van minden? ...

— Igen.

— A trezor? ...

— Nem járt benne két napja.

— Jól van. Akkor hát...

Halk léptek zaja hallatszott a falak hosszában, amely a kertet magasan körülvette, aztán a titokzatos éjjeli látogató néhány pillanattal később Jules mellé ugrott.

— Ime, valóban gyerekjáték ilyen kerítéseken átmászni, — mormolta. És a halvány csillagok fényénél Jules reszketve nézte az ismeretlent, aki valóban megborzasztó látványt is nyújtott. Tetőtől talpig valami fekete, trikószerű öltözk simult elegáns, hajlékony természetű: hasonló ahhoz, amelyeket a szállodai tolvajok viselnek, hogy alakjuk összemossódjék a környezet sötétségével. A titokzatos idegen még tökéletesítette is az öltözközt: amin köpenyét elvetette és széles karimájú kalapját messzire hajította a kert bokrai közé, láthatóvá lett az arcát fedő csuklyája is, amelyből két fekete szempár lövellt elő, mint két izzó parázs. A két ember csendben haladt előre: de amig Jules a legképtelenebb elővigyázati rendszabályokkal, addig a fekete alak szinte súly nélkül, ruganyosan lebegett mellette közvetlenül. Így érték a villa perronjához.

— Nyisd ki! — parancsolta szinte hang nélkül az ismeretlen.

Az ajtó zajtalanul fordult meg elmozdított sarkain.

— Vigyázz, — mondá a fantóm — te a lépcső közepén megállsz és megvársz, mert nem akarom, hogy feljössz velem...

Ezzel a csuklyás ember a lépcsőház közepén hagyva cinkostársát, tovább haladt. Mint aki igen jól ismeri a ház helyszínrajzát, habozás nélkül haladt Goncourt közjegyző szobája felé, ahol az agglagényi álmát aludta. Odaérkezve pillanatig a kulcslyukra tapasztalta fülét.

— A lélegzése egyenletes, — dörmögte — alszik.

Kulcsot húzott elő a zsebéből és éppen a zárba akarta tolni, amidőn valami megakadályozta ebben.

— Az ördögbe is! ... mormolta — erre nem számítottam: az öreg a zárban hagyta a kulcsot! Mitévő legyek? — ha benyomom az enyémet, a másik még a földre eszik...

A titokzatos éjjeli látogató pár pillanatig habozva állott, aztán nevetgélve a homlokára csapott:

— Mily hülye vagyok, — mondá — hiszen Jules leérőfoltta a zárat! Elegendő egy nyomás...

(Folyt. köv.)

VEVŐINK MINDEN
HÓNAPBAN INGYEN
DIVATLAPOT KAPNAK
Szolid árak!

Az
ősz divatujdonságok
megérkeztek

VEVŐINK MINDEN
HÓNAPBAN INGYEN
DIVATLAPOT KAPNAK
Szolid árak!

A GÓLYA ÁRUHÁZBAN!

SPORTVILÁG

Milyen lesz az osztrákok elleni magyar válogatottcsa at

(Budapest, okt. 2. A Mai Világ tudósítójától.) A vasárnap Bécsben szereplő magyar válogatott csapat a sérült Turay felgyógyulása esetén a következő felállításban fog játszani: Kapus Ujvári, hátvédek Fogl II. és Fogl III., fedezetek Weber, Bukovi és Kalmár, csatárok Ströck, Takács II., Turay, Hirzer és Kohut. Weber a Ferencváros elleni vasárnapi briliáns játékának köszönheti szereplését. Tartalékok: Biri és Wilhelm I. Kiss Tivadar szövetségi kapitány ezuttal valóban momentán legjobb magyar tizenegyet szerepelteti.

Kocsis, az amszterdami boxvilágbajnok nehezen győzött a fiatal magyar boxoló Enekes fölött. A vasárnap Budapesten megtartott országos ökölvívómérkőzés szenzációja, a fiatal Enekes szereplése volt. Enekes végig méltó ellenfele volt az amszterdami győztes Kocsisnak, aki minimális pontozással tudta csak legyőzni. Enekes a jövő nagy boxolója.

A Bástya vereségsorozata a Csehországi turnéján. Pardubitzból jelentik: A szegedi Bástya háromnapos turnájának utolsó mérkőzésén is fiaskót vallott. A közepes SK Pardubitztól is 5:2-re kikapott utolsó mérkőzésén. A Bástya egyhamar ezek szerint nem megy turnéra, mert a magyar szövetség felelősségre vonja úgy a pardubitzit, mint Szlovákia és Teplitz elleni csúfos vereségeikért.

MÉRŐSZALAG

logarléc,
közölogarléc,
jelzőkalapács, min-
dennemű erdési, mérnöki
és fatermelésnél hasz-
nálatos műszer és
segédeszköz

LEPAGE-NÁL CLUJ

Kérjen ár egyeztetést! Irjon még ma!

Szülők

leányaik és fiaik részére

Iskolai harisnyát
Iskolás szveteret
Iskolás egyenruhát
Iskolás egyensapkát
Iskolás egyenlőtyűt
valamint
Iskolai intézetekben
előírtak

Ágyneműt és fehérneműt
leány vagy fiuk ré-
szére szolid áron
és tartós kivitelben
csak a

Hercules Áruház-

ban Cluj,
Calea Regele Ferd. 12.
vásárolhat.

KÖZGAZDASÁG

Háromszáz vagon fertőzött kukorica érkezett az első szállítmánnyal Romániába

A kormány szigorú egészségügyi ellenőrzés alá helyezi az importált kukoricát

(Bucaresti, október 3. Saját tud.) Néhány nappal ezelőtt jelentette a Mai Világ, hogy a kormány október 1-én szabaddá tette egy évi időtartamra a tengeri behozatalt. Az importvám felülgészítésével intenzív mértékben megindult a behozatal, az első alkalommal azonban máris olyan eset történt, ami szigorú rendszabályok életbeléptetésére kényszerítette a kormányt. A brailai kikötőbe ugyanis háromszáz vagon kukorica érkezett Olaszországból. A kukoricaszállítmányt az éhínséggel fenyegetett lakosság felsegélyezésére akarták fordítani.

Mikor nekiláttak a szállítmány kiakasztásához, az egészségügyi hatóságok meglepetve tapasztalták, hogy az Olaszországból érkezett kukorica nagy része beteg és félig romlott állapotban van, így annak szétosztása egész vidékeket beteggé tehetett volna. Különösen feltűnő módon idézett volna elő

pellagramegbetegedéseket.

A felfedezés után azonnal jelentést küldtek az esetről a közegészségügyi minisztériumnak, amely rendeletileg az egész kukoricaszállítmányt szigorú zárlat alá helyezte.

A kormány tudomást szerezve a brailai esetről, elhatározta, hogy

a külföldről beérkező tengeri szigorú vámvizsgálatnak fogják alávetni és különösen egészségügyi szempontból fogják megfigyelés alá venni

a beérkezett küldeményeket.

Amennyiben külföldről még érkezne az országba ilyen megfertőzött kukoricaszállítmány, úgy azt a vámnál lefoglalják és a legmodernebb gépekkel szelektálva, ipusztériális célokra fogják felhasználni, ahol a fertőzés kevésbé lehet veszélyes.

A kolozsvári cégbejegyző hivatalnál negyven év óta nem törölték a megszűnt cégeket

(Cluj-Kolozsvár, október 2. A Mai Világ tudósítójától.) A napokban átirat érkezett a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához a bucaresti központi szövetségtől, amelyben utasítják a kamarát, hogy belsőn belül állítson fel egy cégbejegyzési osztályt.

Az őszi parlamenti ülészekra ugyanis két új törvénytervezet készült, amelyek új alapokra fektetik a cégbejegyzési rendszert. Az egyik tervezetet az igazságügyminiszter készítette és ez továbbra is a törvényszékek hatáskörében hagyja meg a cégbejegyző hivatalt. A másik törvénytervezetet a kereskedelmi és iparkamarák országos szövetsége készítette, amely viszont az iparkamarák hatáskörébe kívánja utalni a cégbejegyzések jogát azzal az indoklással, hogy a kamarák kereskedelmi szerv, amely könnyebben számon tudja tartani az ilyen természetű gazdasági ügyeket.

Mindkét törvénytervezet előírja, hogy ezentúl az összes kereskedelmi cégek kötelesek lesznek cégtüket formálisan bejegyeztetni az üzleti tőke pontos megjelölésével és ennek a tőkének legkisebb változását is rendszeresen regisztrálni kell a cégbejegyző hivatal által, a cégbejegyzés kötelessége nyilvános számadással is jár, ami

lényegesen meg fogja nehezíteni a kereskedelmi cégek üzleti vezetését, ugyanakkor azonban a hitelbiztonságot is megerősíti, mert állandóan ellenőrizni lehet majd a kereskedelmi cégek üzleti helyzetét.

A kereskedelmi és iparkamara az átirat nyomán érintkezésbe lépett a kolozsvári törvényszék cégbejegyző hivatalával és megkezdte a hivatali regiszterek átirását, annak kapcsán

megállapítást nyert, hogy a megszűnt cégeket 30-40 évre visszamenőleg nem törölték,

mivel a törvény a cégeket nem kötelezte erre és így nem lehet tiszta képet nyerni arról, hogy Kolozsváron jelenleg hány cég működik és negyven év alatt hány szűnt meg.

Eddig mintegy 700 céget irtak össze és a kamara elhatározta, hogy az anomáliák megszüntetése végett a nemlétező cégeket hivatalból törölni fogja.

Sikerrel járt a rizstermesztési kísérlet Magyarországon. Budapestről jelentik: Az idei forró nyár kiváló alkalmat nyújtott arra, hogy Magyarországon a rizstermesztést megkísérlik. Békéscsaba mellett kb. 20 hold területen végeztek kísérletet és az eredmény egyenesen meglepőnek mondható. Az

átlag hozadék a 25.80 métermázszt eléri és minőség tekintetében felülmúlja a híres pusztapélkai termést is. A próbatermesztés sikere arra indították az illetékeseket, hogy a jövő évben sokkal nagyobb területeken kíséreljék meg a rizstermesztést. A rizstermesztés intenzív tételével egy egészen új mezőgazdasági perspektíva nyílik a magyar mezőgazdaság előtt.

Ne szedjék le a takarmányrépa leveleit. Meglepo eredménnyel végeztek Franciaországban azok a kísérletek, melyek arra irányultak, hogy milyen hatással van a takarmányrépa leveleinek részbeni leszedése a répa fejlődésére. A kísérlet megálapította, hogy a levelek leszedése hektáronként 10.000 kg. súlyvesztességet jelent és a répa cukortartalmát 4-5 százalékkal csökkenti. A francia kísérlet eredményét a mi répa-termeléssel foglalkozó gazdákink figyelmébe ajánljuk.

A Magyar Nemzeti Bank felemelte a kamatlábat. Budapestről jelentik: A Magyar Nemzeti Bank október 1-én a visszeszámlázási hitelek utáni kamatlábat hatszázalékról hétre emelte. Az egyszázalékos differencia a magyar pénz drágulását fogja maga után vonni. A népszövetségi kölcsön kamatlábat is felemelte a főtanács 6 és fél százalékról 7 és fél százalékra.

ERIKÁ ERIKA ERIKA

SZINHÁZBAN, ESTÉLYEN, TÁRSASÁGBAN

az **ERIKÁ** cipői vezetnek, mert az **ERIKÁ** cipői elegánsak, az **ERIKÁ** cipői a külföld legpompásabb produktumai. Az **ERIKÁ** cipői szépek, tartósok és divatosak.

Cluj, Főter 13.
Telefon interurbán: 578 sz.

Vidéki megrendeléseket potosan eszkozlunk.

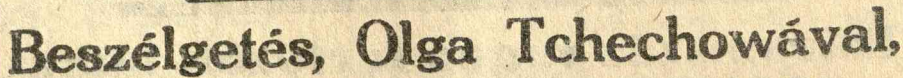
NYOMTATVÁNYT AKAR RENDELNI

Még ma kérjen ajánlatot a

V I A T A
NYOMDAI MŰINTÉZETTŐL (HÖNIG & LEDERER) hol izléses és olcsó nyomtatvány készül a legrövidebb idő alatt.
TELEFONSZÁM 194

SZINHÁZ

(一)

Hétköznapi 6 lej, hétfőn 15 lej

& Lederer — Cluj, Strada Regina Maria

1011 a n n a s s a n

CLUJ, PIATA UNIRII